

Yoel Kitabı və Laodikiyalı Yeddinci Gün Adventist Kilsəsi - On altı nömrə

Jeff Pippenger

2025-12-22

On Altı

Əsas mövzuya keçməzdən əvvəl bu qədər çox söz söylədiyim üçün əvvəlcədən üzr istəyirəm. Yoel kitabını birbaşa nəzərdən keçirərkən istifadə etməyi düşündüyüm məntiqin mühüm hissələri olan müəyyən peyğəmbərlik xətlərini öz yerinə qoymaq istəyirəm. Mən daha əvvəl qeyd etmişəm ki, Yoel kitabında “kəsilib atılmaq” kimi tərcümə olunan ibrani sözü öz kökünü İbrahimin günlərində əhdi təsdiq etməyin qurbanlıq üsulunda tapır.

Ayılın, ey sərxoşlar, və ağlayın; və fəryad edin, ey bütün şərab içənlər, təzə şərabla görə; çünki o, ağzınızdan kəsilib götürülmüşdür. Yoel 1:5.

İbrani dilində “kəsilib atılmaq” sözü H3772-dir və bu, “kəsmək (kənara, aşağı və ya iki yerə); məcazi olaraq məhv etmək və ya tükəndirmək; xüsusilə isə əhd bağlamaq (yəni ittifaq və ya razılaşma yaratmaq, ilkin olaraq əti kəsib parçaların arasından keçməklə)” mənasını daşıyan ibtidai bir kökdür.

Mən başa düşürəm ki, “cut off” ifadəsinin Strong lüğətindəki tərfi onu qrammatik mənada “ibtidai kök” adlandırır. Bununla belə, əhd və İbrahimlə əlaqəli olan kəsmə, əhdin nurunun sözə bağlı olduğunu göstərir və həmin nur öz ibtidai tarixi kökündə ortaya qoyulur. Əhd tarixi baxımından “kəsmək” öz ibtidai köklərinə əsaslanan peyğəmbərlik rəmzidir və o, qrammatik cəhətdən də ibtidai kök kimi müəyyən edilir.

Beşinci ayədəki bəyanat təkcə onların “yeni şərab”la təmsil olunan son yağış xəbərinə malik olmadıqlarını göstərmir, həm də onların Allahın əhd xalqı olaraq — “ibtidai kökləri” İbrahimə gedib çıxan bir əhd xalqı olaraq — elə o anda və elə oradaca rədd edildiklərini göstərir.

Qırx il ərzində səhrada həlak olan nəsil öz ibtidai köklərini çoxlu millətlərin atası mənasını daşıyan İbrahimə qədər aparırdı. Yeşua ilə birlikdə Vəd Olunmuş Torpağa daxil olan nəsil öz ibtidai köklərini İbrahimə qədər aparırdı. Məsihi çarmıxa çəkən yəhudilər öz ibtidai köklərini İbrahimə qədər aparırdılar. Qaranlıq Əsrlərdən çıxan və sonra 1844-cü ildə Allahın seçilmiş əhd xalqı olaraq sınaqdan keçirilərək kənara qoyulan protestantlar öz ibtidai köklərini İbrahimə qədər aparırdılar. 22 oktyabr 1844-cü ildə Ən Müqəddəs Yerə daxil olan Millerçi Filadelfiya hərəkatı öz ibtidai köklərini İbrahimə qədər aparırdı. 1863-cü ildə Yerixonu yenidən quran Millerçi Laodikiya hərəkatı öz ibtidai köklərini İbrahimə qədər aparırdı. Tezliklə gələcək bazar qanunu zamanı Rəbbin ağzından qusulub atılan Laodikiyalı Yeddinci Gün Adventist kilsəsi öz ibtidai köklərini İbrahimə qədər aparırdı. Bütün bu nəsillər üzüm bağı məsələnin yerinə yetirilməsini həyata keçirmişlər və ya keçirəcəklər.

Yoidəki sərxoşlar oyanıb görürlər ki, onlar Allahın xalqı olaraq rədd edilmişlər və son yağışın xəbəri onlarda yoxdur. O zaman əksi doğru olur. Yoilin “izzət tacları” taxanlar kimi müəyyən etdiyi kəslər isə əhdə daxil olur, möhürlənir və təqdim olaraq qaldırılırlar. Allah ilə seçilmiş bir xalq arasında təsdiqlənmiş ilk əhd, Allahın xalqının bazar günü qanununda başlanan son qurbanında təmsil olunan həmin eyni “kəsilmə” ilə başlamışdı. Bu kəsilmə buğda ilə əlaqə otlarının ayrılmasıdır. Əlaqə otları rədd edilir və oda atılır, buğda isə Əllinci günün ilk məhsulu olan buğda təqdimatı kimi dəstələrə bağlanır və sonra “əvvəlki illərdə olduğu kimi” yuxarı qaldırılır.

Adətən İbrahimin əhdini təmsil etdiyi göstərilən dörd yer vardır. Yaradılış 12-də İbrahim “çağırılır” və ondan böyük bir millət yaratmaq vədi verilir. Bu, əhdin bir hissəsi deyil, lakin bir vədin çağırışıdır. O anda onun adı Abramdır, çünki əhd münasibətinin rəmzlərindən biri adın dəyişdirilməsidir. Abramın adı əhdin dörd mərhələsindən üçüncüsündə dəyişdirilir.

Çünki Allah İbrahimə vəd verərkən, Özündən daha böyük birisi ilə and içə bilmədiyi üçün, Özünə and içərək dedi: “Həqiqətən, sənə xeyir-dua verərək xeyir-dua verəcəyəm və səni çoxaldaraq çoxaldacağam”. Beləcə o da səbirlə dözdükdən sonra vədə nail oldu. Çünki insanlar daha böyük olanın adına and içərlər və təsdiq üçün and onların arasında hər cür mübahisənin sonudur. Buna görə də Allah, vədin varislərinə Öz niyyətinin dəyişməzliyini daha bol şəkildə göstərmək istədiyindən, onu andla təsdiq etdi ki, Allahın yalan söyləməsinin qeyri-mümkün olduğu iki dəyişməz şey vasitəsilə, qarşımızda qoyulmuş ümiddən yapışmaq üçün sığınacaq yerinə qaçmış olan bizlər güclü təsəlliyyə malik olaq. Bu ümid bizdə canın lövbəri kimi var; həm möhkəm, həm də sarsılmazdır və pərdənin arxasında olanın içinə daxil olur. Ora bizim üçün qabaqcadan girən İsa daxil olmuşdur; O, Melkisedeqin nizamı üzrə əbədi Baş Kahin edilmişdir. İbranilərə 6:13–20.

Çağırış Allahın Abrama olan vədi idi və O, ardınca gələn “and” ilə ikinci bir şahid təmin etdi. Ardınca gələn “and” üçqat idi. Birinci addım olan vədin çağırışından sonra, ikinci, üçüncü və dördüncü addımlar Allahın seçilmiş bir xalqla bağladığı həqiqi üçqat əhddir. Yaradılış on beşinci fəsildə Allah əhdi, yalnız Özünün bölünmüş heyvanların arasından keçdiyi dramatik bir ayin vasitəsilə, formal olaraq “kəsir” (təsis edir) və İbrahimin nəslinə torpağı qeyd-şərtsiz vəd edir. Vəd olunmuş Torpaq iki çay arasındakı bir diyar kimi təmsil olunurdu: Misir çayı ilə Fərat çayı. Üçqat əhdin birinci addımı iki çayın peyğəmbərlik simvolizminə və həmin simvola bağlı olan hər şeyə birbaşa istinad edir. İlham Ulai və Hiddekel çaylarını indi yerinə yetirilmə prosesində olan hadisələr kimi göstərdiyi zaman, bu iki çay Abramın peyğəmbərliyində tipləşdirilmişdi. Məkan Abramın iki çayı arasındadır; bunlar Danielin iki çayı ilə bir araya gətirildikdə dörd çay edir, çünki Məsihin səsi çoxlu suların səsidir.

Həmin gün Rəbb Abramla əhd bağlayıb dedi: “Misir çayından tutmuş böyük çaya, Fərat çayına qədər olan bu torpağı sənə nəslinə verdim: Qenliləri, Qenizliləri, Qadmoluları, Xetliləri, Perizliləri, Refaimliləri, Amorluları, Kənanlıları, Girqaşlıları və Yevusluları.” Yaradılış 15:18–21.

Abrama vəd olunmuş torpaq bütün dünya idi; bu dünya son günlərdə on padşahla təmsil olunur, halbuki əhdin ilk günlərində o, padşahlar deyil, on qəbilə kimi sadalanmışdı. Yüz qırx dörd min nəfər bütün dünya ilə qarşıdurmada olacaq. O zaman dünya, yer üzünün on padşahı üzərində

hökmranlıq edən Vəhy on yeddidəki al-qırmızı rəngli fahişənin rəhbərliyi altında fəaliyyət göstərən vahid dünya hökumətinin bazar gününə ibadətın məcburi tətbiqi ilə bağlı sınaq prosesinə cəlb olunacaq. İbrahimplə bağlı olaraq, vəhşi heyvanın surətinin kilsə və dövlət rəmzi Misir çayı ilə təmsil olunur; bu, dövlətçilik rəmzidir; həmçinin Babil çayı ilə də təmsil olunur; bu isə kilsəçiliyin rəmzidir.

Bu hadisələrdən sonra Rəbbin sözü Abramın yanına bir görüntüdə gəlib dedi,

Qorxma, Abram: Mən sənın qalxanınam və sənın son dərəcə böyük mükafatınam.

Abram dedi: “Ya Rəbb Allah, mən övladsız gedərkən mənə nə verəcəksən? Evimin idarəçisi isə bu Dəməşqli Eliezerdir.” Abram yenə dedi: “Budur, Sən mənə övlad verməmişən; bax, evimdə doğulmuş biri mənim varisimdir.” Və budur, Rəbbin sözü ona gəlib dedi:

Bu sənın varisin olmayacaq; lakin öz belindən çıxacaq olan sənın varisin olacaq. Və onu bayıra çıxarıb dedi: İndi göylərə bax və əgər saya bilirsənsə, ulduzları say. Sonra ona dedi: Sənın nəslin də belə olacaq.

O, Rəbbə iman etdi; və bunu ona salehlik saydı. Və ona dedi,

Mən səni Kildanilərin Ur şəhərindən çıxaran Rəbbəm ki, bu torpağı sənə irs olaraq vermək üçün.

Və o dedi: Ey Xudavənd Rəbb, bunu irs alacağımı nə ilə bilim? O isə ona dedi,

Mənə üç yaşlı bir düyü, üç yaşlı bir keçi, üç yaşlı bir qoç, bir kumru və bir göyərçin balası gətir.

Və o, bütün bunları götürüb ortadan böldü və hər parçanı bir-birinin qarşısına qoydu; lakin quşları bölmədi. Və yırtıcı quşlar cəsədlərin üstünə endikdə, Abram onları qovdu. Və günəş batmaq üzrə ikən, Abramın üzərinə dərin bir yuxu çökdü; və budur, böyük bir qaranlığın dəhşəti onun üzərinə düşdü. Və O, Abrama dedi,

Qəti olaraq bil ki, sənın nəslin özlərinə məxsus olmayan bir ölkədə qərib olacaq, onlara qulluq edəcək; və onlar dörd yüz il ərzində onlara əzab verəcəklər. Lakin qulluq edəcəkləri o milləti də Mən mühakimə edəcəyəm; və bundan sonra onlar böyük var-dövlətlə çıxacaqlar.

Sən atalarının yanına sülh içində gedəcəksən; yaxşı bir qocalıq çağında torpağa tapşırılacaqsan.

Lakin dördüncü nəsilə onlar yenidən bura qayıdacaqlar; çünki Amorilərin təqsiri hələ dolmamışdır.

Və belə oldu ki, gün batanda və qaranlıq çökəndə, bax, tüstülənən bir kürə və o parçaların arasından keçən yanan bir məşəl göründü. Yaradılış 15:1–17.

Gecə alov sütunu, gündüz isə bulud olaraq Musaya və İsrail övladlarına yol göstərəcək Olan, tüstülənən soba və yanan çıraq kimi o “kəsilməmiş” parçaların arasından keçdi.

Və Rəbb onlara yol göstərmək üçün gündüz bulud sütunu içində öndən gedirdi, gecə isə onlara işıq vermək üçün od sütunu içində öndən gedirdi ki, gecə-gündüz hərəkət edə bilsinlər. O,

gündüz bulud sütununu da, gecə od sütununu da xalqın önündən götürmürdü. Çıxış 13:21, 22.

Yanan çıraq və tüstüləyən ocaq, bulud və ya od sütununu rəmzləndirirdi və Allahın Əbrəmlə əhdi təsis etməsi ilə bağlı üç mərhələnin birinci mərhələsinin peyğəmbərlik ünsürünü təmsil edir. Fəsil “Qorxma” sözləri ilə başlayır, çünki birinci mələyin xəbəri “Allahdan qorxun”dur; və Əbrəm kimi Allahdan qorxanların Allahdan qorxmağa ehtiyacı olmayacaqdır. Qorxunun iki növü vardır, çünki insanların iki sinfi vardır.

Əhdə dair hissədə daha irəlidə Abram Allaha iman edir və bu ona salehlik sayılır. Üç mələk, Müqəddəs Ruhun Yəhya'nın bəyan etdiyi işinə paralellik təşkil edir; Yəhya öyrədir ki, Müqəddəs Ruh üç şey barədə mühakimə edir: günah, salehlik və hökm. Bu xüsusiyyətlər üç mələklə uyğunlaşır; buna görə də əhdə dair hissədə Allah qorxusu bəyan edildikdən sonra, salehliyin ikinci mərhələsi müəyyən edilir və bunun ardınca hökmün elan olunması gəlir ki, bu da Müqəddəs Ruhun üçüncü işi və üçüncü mələyin xəbəridir. Əhdin birinci mərhələsi birinci mələyin xəbərini tipləşdirirdi; bu xəbər isə həmişə hər üç xəbərin fraktalıdır. Əhd prosesinin üç mərhələsi Vəhy on dördün üç mələyini təmsil edir.

İbrahim saleh sayıldıqdan sonra, ikinci mələyi işarələyərək, bir təqdim hazırlayır; çünki təqdim hökmün üçüncü mərhələsindən dərhal əvvəl hazırlanır. Həmin təqdim, bayraq kimi qaldırılan Malaki üçüncü fəsildəki Levililərin təqdimini təmsil edir. Necə ki, Musanın həyatındakı qırx illik üç dövr üç mələyin xəbərlərini təmsil edirsə, Musanın ilk qırx ili də üç mələyin xəbərinin hər üç mərhələsini ehtiva edir.

Musanın şahidliyinin başladığı yer, onun valideynlərinin Allahdan qorxması ilədir (birinci addım); bunun ardınca isə gözlə görünən bir sınaq gəlir. İkinci addım gözlə görünən bir sınağı əhatə edir; eynilə Daniyel kitabının birinci fəslində olduğu kimi, Daniyel əvvəlcə Allahdan qorxur və Babil təamını yeməkdən imtina edir, sonra isə zahiri görünüşünə əsasən sınaqdan keçirilir. Sonra isə Daniyel üçün, üç il sonra, şimal padşahının və bazar günü qanununun rəmzi olan padşah Navuxodonosor tərəfindən üçüncü sınaq gəlir ki, bu da üçüncü mələyin xəbəridir.

Musanın valideynləri Allahdan qorxdular, onu suların üzərinə bir gəminin içinə qoydular və fironun qızı vəziyyəti görməyə yönəldildi, sonra isə uşağın xilas edilməsi lehinə hökm verdi. Musanın həyatının başlanğıcı Allahın bəşəriyyətlə bağladığı əhdin bir təsviri idi; sonra Allah Musa vasitəsilə də bəşəriyyət arasından seçilmiş bir millətlə əhd bağladı. Nuhun bəşəriyyətlə olan əhdi böyük izdihamı təmsil edir və Musanın seçilmiş bir xalqla olan əhdi yüz qırx dörd mini təmsil edir. Abramın əhdi təsdiqləmək üçün təqdim etməli olduğu qurban, əsrlər sonra Abramın peyğəmbərliyini yerinə yetirən Musada olduğu kimi, Nuhun əhdinin nişanəsini daşıyırdı.

Qurban beş müxtəlif heyvandan ibarət idi: üç yaşlı bir düyə, üç yaşlı bir keçi, üç yaşlı bir qoç, bir qumru və bir göyərçin balası. Quşlar bütöv saxlandı, düyə, qoç və keçi isə yarıları “kəsildi”. Bu qurban son günlərdə bəşəriyyət üçün gözlə görünən bir sınaq kimi bir bayrağın qaldırılmasını təmsil edir. Fironun qızı üçün görünən əlamət sandıqda olan körpə Musa idi. Sandıq, gəmidə olan səkkiz canla simvolizə edilir. “Səkkiz” sayı yüz qırx dörd minin bayrağının peyğəmbərlik xüsusiyyətlərindən biri kimi təsbit edilir. Beş heyvan qurbanını nəzərə alıb üçünü yarıya böldükdə, qurbanınız Nuhda təmsil olunduğu kimi səkkiz hissədən ibarət olur və sonra İbrahim qurbanında

təsdiqlənir.

Allahın buyurduğu kimi bölünən o beş heyvan “səkkiz” rəqəmini təmsil edir və bununla da, gəmidə olan “səkkiz” can vasitəsilə əvvəlcədən nümunələndirilmiş, dünyanın sonunda olacaq o canları təmsil edir. Abramın üçqat əhdinin ikinci mərhələsi olan sünnət əlaməti doğumdan sonra “səkkizinci” gündə icra edilməli idi və bu ayın Məsihin “səkkizinci” gündə baş vermiş dirilməsini nümunələndirən vəftizlə əvəz olundu. “Səkkiz” rəqəmi həm Nuhun, həm də Musanın əhdlərinin sabit bir xüsusiyyətidir və onlar nişan qurbanı kimi ucaldılacaq yüz qırx dörd mini təmsil edir; onlar yeddindən olan “səkkizinci”dir.

Həmin beş heyvan gəmiyə minən “səkkiz” ilə təmsil olunan beş müdrik bakirəni təmsil edir; onlar ölümü görmədən köhnə dünyadan yeni dünyaya keçəcəklər.

Abramın təqdimatı pak bir təqdimat idi, çünki bu təqdimatdakı bütün heyvanlar təmiz heyvanlar idi və birlikdə onlar tamamilə yandırılan qurbanlar üçün istifadə olunan əsas heyvanları təmsil edirlər. Birinci mələyin xəbəri Yaradanə ibadət etmək əmrini ehtiva edir və Musanın dövründə Abramın peyğəmbərliyi yerinə yetirildikdə təsis olunacaq məbəd xidmətinin əsas qurbanlıq heyvanları ibadət təqdimatları kimi ortaya qoyulur, eyni zamanda Yaradanə ibadət etməyə dair birinci mələyin çağırışını da simvolizə edir.

On səkkizinci ayə açıq şəkildə belə bildirir: “O gün Rəbb Abramla əhd bağladı.” Bu, Vəhy kitabının on dördüncü fəslindəki üç mələyi simvolizə edən üç addımın birincisini göstərir. Yaradılış kitabının on beşinci fəslindəki əhd mərhələsi Vəhy kitabının on dördüncü fəslindəki birinci mələyin xəbərini təmsil edir; bunun ardınca isə ikinci mələk gəlir ki, o da Yaradılış kitabının on yeddinci fəslində tapılan Abramın əhdinin ikinci addımı ilə simvolizə edilmişdir.

İkinci mərhələdə Abramın adı İbrahimə dəyişdirilir. Abram “ata ucaldılmışdır” deməkdir, İbrahim isə “çoxlu millətlərin atası” deməkdir. Abramın çağırılışında böyük bir millətə çevrilmək vədi verilmişdi, lakin bu vəd Abramın adı dəyişdirilənədək təsdiq olunmadı. Sonra o, seçilmiş əhd xalqının ilk atası oldu. Növbəti mərhələ üçüncü mələyin xəbərini simvolik olaraq göstərirdi; belə ki, İbrahim İshaqı qurban vermək məsələsində sınaqdan keçirilir, bu da çarmıxı simvolizə edirdi, çarmıx da 22 oktyabr 1844-cü ili simvolizə edirdi, bu isə bazar qanununu simvolizə edir — hansı ki, üçüncü mələyin xəbəridir. Əhdin həmin üçüncü mərhələsi 1844-cü ilin 22 oktyabrında yerinə yetdi və Yaradılış iyirmi ikinci fəsildə bəyan edilmişdir.

İkinci addımda, yəni ikinci mələyin xəbərində, burada Abramın adı dəyişdirilir, sünnət ayini əhd xalqının və onların Allahla münasibətinin “nişanəsi” kimi təsis edilir. Məhz ikinci mələyin xəbərinin tarixində Allahın xalqı möhürlənir. Onlar bazar günü qanunu ilə təmsil olunan üçüncü mələyin xəbərində bayraq kimi ucaldılırlar, lakin bazar günü qanunundan bir az əvvəlki dövrdə möhürlənirlər; bu da Millerçi tarixdə 22 oktyabr 1844-də qapı bağlanmazdan bir az əvvəl olardı.

Eyni həqiqət Babildən çıxan və 22 oktyabr 1844-cü ildə üçüncü mələyin gəlişi ilə başa çatan 2300 illik peyğəmbərliyi başlayan üç fərman üçün də keçərlidir. Məbəd birinci fərmandan sonra, lakin üçüncü fərmandan əvvəl, ikinci fərmanın tarixi dövründə tamamlandı. Təməllər birinci fərman zamanı qoyuldu, məbədin tikintisi isə ikinci fərmanın tarixi dövründə başa çatdırıldı. E.ə. 457-ci

ildə verilən üçüncü fərman 2300 ili başlatdı, halbuki həmin fərmanın özü yəhudilərə milli suverenliyi geri qaytardı. Üçüncü nişanda bir padşahlıq qurulur; bu, üçüncü fərmanda milli suverenliyin bərpa olunması və bazar günü qanunu zamanı qalib kilsənin bir bayraq kimi ucaldılması ilə təmsil olunur.

Üçüncü fərman 22 oktyabr 1844-cü ildə üçüncü mələyin nikaha gəlişini rəmzləndirirdi. Gəlin özünü nikahda deyil, nikahdan əvvəl hazırlayır. Yüz qırx dörd minin möhürlənməsi, peyğəmbərcəsinə vəhşi heyvanın surəti sınağı kimi təmsil olunan zaman dövründə, Bazar günü qanunundan dərhal əvvəl başa çatdırılır. Bizə bildirilir ki, vəhşi heyvanın surəti sınağı, lütf qapısı bağlanmazdan əvvəl keçməli olduğumuz sınaqdır.

“Rəbb mənə aydın şəkildə göstərdi ki, heyvanın surəti möhlət bağlanmazdan əvvəl qurulacaqdır; çünki bu, Allahın xalqı üçün böyük sınaq olacaq və onların əbədi taleyi bununla müəyyən ediləcəkdir. Sənin mövqeyin elə bir uyğunsuzluqlar qarışığıdır ki, aldananların sayı çox az olacaqdır.

“Vəhy 13-də bu mövzu aydın şəkildə təqdim olunur; [Vəhy 13:11–17-dən sitat].”

“Bu, Allahın xalqının möhürlənməzdən əvvəl keçməli olduğu sınaqdır. Onun qanununa riayət etməklə və saxta bir şənbəni qəbul etməkdən imtina etməklə Allaha sədaqətlərini sübut edənlərin hamısı Rəbb Allah Yehova bayrağı altında yer alacaq və diri Allahın möhürünü alacaqlar. Səməvi mənşəli həqiqətdən imtina edib bazar günü şənbəsinə qəbul edənlər isə vəhşi heyvanın nişanını alacaqlar.” Manuscript Releases, cild 15, 15.

Qapı 22 oktyabr 1844-cü ildə bağlandı; bu, bazar günü qanunundakı bağlanan qapını təmsil edirdi. Sister White bildirir ki, vəhşi heyvanın surəti sınağı, möhlət bağlanmazdan “əvvəl” keçməli olduğumuz sınaqdır; o həmçinin bildirir ki, bu sınaq bizim əbədi taleyimizin müəyyən edildiyi yerdir. Bazar günü qanunundan əvvəl gəlin özünü hazırlayır və bu, münasib toy libasına malik olmağı tələb edir; bu libas Əhdin Elçisinin saflaşdırıcı odları ilə təmizlənməlidir. Möhür toy mərasimindən əvvəl vurulur, sonra isə toy bazar günü qanununda baş verir.

Bacı Uayt möhürlənmənin həm zehni, həm də ruhani cəhətdən həqiqətdə sabitləşmək olduğunu müəyyən edir. O, bundan əlavə göstərir ki, Allahın xalqı “nə vaxt” möhürlənsə, “onda” Allahın hökmlərinin sarsıntısı gələcək. Bu sarsıntı Vəhy kitabının on birinci fəslindəki zəlzələ ilə başlayan hökmlərdir; bu isə Amerika Birləşmiş Ştatlarında bazar qanunudur.

Millerçi məbədi Gecəyarısı Fəryadında tamamlandı; bu da möhürün hökmün üçüncü nişanəsindən əvvəl vurulduğunu göstərir. İbrahimin əhdində hökmün üçüncü mərhələsi Moriya dağında İshaq idi; bu, yalnız Məsihin çarmıxda olmasını deyil, həm də Malaki üçüncü fəsildə Levililərin təqdim edilməsini simvolizə edirdi.

Və O, gümüşü saflaşdıran və təmizləyən kimi oturacaq; O, Levi oğullarını təmizləyəcək və onları qızıl və gümüş kimi saflaşdıracaq ki, onlar Rəbbə salehliklə təqdim gətirsinlər. O zaman Yəhuda ilə Yerusəlimin təqdimatı Rəbbə qədim günlərdə olduğu kimi, əvvəlki illərdə olduğu kimi xoş olacaq.

Mən hökm etmək üçün sizə yaxınlaşacağam; və sehrbazlara, zinakarlara, yalan yerə and içənlərə, muzzdlu işçini haqqından məhrum edənlərə, dul qadına və yetimə zülm edənlərə, qəribi haqqından döndərənlərə və Məndən qorxmayanlara qarşı tez şahid olacağam, belə deyir Ordular Rəbbi. Malaki 3:3–5.

Təmizlənmə prosesindən sonra təqdim “o zaman” qədim günlərdəki kimi olacaq və təqdim hökmün son mərhələsi zamanı hazırlanır; çünki məhz o zaman təmizlənmiş və təqdim kimi hazırlanmış Levililər, Məsihin əleyhlərinə “cəld şahid” olacağı ağılsız bakirələrlə qarşı-qarşıya qoyulur. “Cəld şahid” Şebnanı top kimi uzaq bir sahəyə atan və Laodikeyalıları Öz ağzından mərmə kimi qusduran “Laodikeya kilsəsinə sadıq şahid”dir. Buğda ilə əlaqə otlarının ayrılması cəld olacaq, çünki son hərəkətlər sürətli olanlardır. O cəld elçi Malaki üçüncü fəsildə Öz məbədinə qəflətən gələn Odur.

Malakidə təqdimənin “qədim günlərdə olduğu kimi” qaldırılması, yüz qırx dörd minin bayrağının qaldırılmasıdır; bu, Pentikostun iki yellədmə çörəyi təqdiməsinin qaldırılması idi; bu, səhrada dirək üzərində ilanının qaldırılması idi; bu, Məsihin çarmıx üzərində qaldırılması idi və bütün dünya heyrat və təəccüb içində ikən Şadrakın, Meşakın və Abedneqonun Məsihlə birlikdə alovlu sobada ucaldırılması idi; bu, 1843 cədvəlinin nəşri və 1850 cədvəli üçün nəzərdə tutulan məqsəd idi.

İbrahimin əhdinin ikinci mərhələsində sünnət ayini təsis edilərək icra olunmuş və beləliklə əhdin əlamətinə çevrilmişdi. İbrahim Musadan fərqli olaraq İshaqı dərhal sünnət etdi; buna görə də onu üçüncü mərhələdə təqdim kimi qaldıranda, İshaq həmin əlaməti təmsil edəcəkdi. Sonralar bu əlamət vəftizlə əvəz olunacaqdı; bunların hər ikisi birlikdə çarmıxın əlamətinə iki şahidlik verir.

“Onun xalqının alınlarına vurulan diri Allahın möhürü nədir? Bu, mələklərin, lakin insan gözlərinin deyil, oxuya bildiyi bir nişandır; çünki məhv edən mələk bu xilasedici nişanı görməlidir. İdrak sahibi ağıl Rəbbin övladlığa götürdüyü oğul və qızların üzərində Qolqota xaçının əlamətini görmüşdür. Allahın qanununun pozulması günahı aradan götürülmüşdür. Onlar toy libasını geyinmişlər və Allahın bütün əməllərinə itaətli və sadıqdırlar.” Manuscript Release, number 21, 51.

Yaradılışın on beşinci fəslində əhdin ilk mərhələsində əsarətdə keçəcək 400 illik bir zaman peyğəmbərliyi göstərilir, Paul isə həmin dövrü 430 il olaraq müəyyən edir. Paulun hesablaması Çıxış on ikinci fəsildəki çağırışla başlanır, çünki o, Abramın qəriblikdə keçirdiyi vaxtı da daxil edir. Dərindən nəzərdən keçirildikdə, otuz il ilə əlaqədə olan dörd yüz il Paul tərəfindən ortaya qoyulan bir simvoldur, Abram tərəfindən ortaya qoyulan dörd yüz il isə başqa bir simvoldur. Belə isə, dörd yüz illik dövr nəyi təmsil edir, dörd yüz otuz illik dövr nəyi təmsil edir və otuz il nəyi təmsil edir?

Alimlər haqlı olaraq göstərmişlər ki, dörd yüz otuz il iki yüz on beş illik iki dövrə bölünə bilər: birinci dövr əsarət və köləlikdən azad, ikinci isə köləlik dövrüdür.

İbrahim 75 yaşında Kənanə daxil oldu və İshaq İbrahim 100 yaşında ikən doğuldu (25 il sonra). Yaqub İshaq 60 yaşında ikən doğuldu və Yaqub 130 yaşında ikən Misirə daxil oldu. Bu, Kənanə 215 il və Misirdə 215 il olmaqla, ümumilikdə 430 il edir. Peyğəmbərliyi öyrənən bir tələbə üçün bu, adı Abrama olduğu kimi dəyişdirilmiş Paul üçün, iki əhd rəmzindən gələn iki şahidlik təqdim

edir. Paul 430-u, Abram isə 400-ü göstərir. Bir-biri ilə əlaqəli iki zaman peyğəmbərliyinin sətir üzərinə sətir yerinə yetməsi, Allahın seçilmiş xalqının bərqərar olunmasına gətirib çıxaran birinci əhd dövrü ilə əlaqəlidir.

Məsih tarixə daxil olub çoxları ilə bir həftə üçün əhdi təsdiq etdikdə, həmin həftə bir-biri ilə əlaqəli iki zaman peyğəmbərliyini təmsil edirdi. Pavelin dörd yüz otuz illik peyğəmbərliyi, Məsihin həftəsində olduğu kimi, iki bərabər hissəyə bölünə bilər. Kənanda keçən 215 il, ardınca Misirdə keçən 215 il, Məsihin şəxsən 1260 gün ərzində verdiyi şəhadəti, bunun ardınca isə Məsihin Öz şagirdlərinin şəxsən 1260 gün ərzində verdiyi şəhadəti rəmzləndirirdi. Məsihin əhdi təsdiq etdiyi 2520 gün, həmçinin Onun əhdinin “çəkişməsi” olan yeddi vaxtı da təmsil edir.

e.ə. 723-cü ildən 1798-ci ilə qədər 2520 il edir və bu illər hər biri 1260 il olan iki dövrə bölünür; bu dövrlərdən birincisi bütpərəstliyin məbədi və ordunu 1260 il tapdalamasını, ardınca isə papalığın məbədi və ordunu 1260 il tapdalamasını təmsil edir. Məsihin həftəsinin ortası çarmıx idi və həftənin ortası (538) bütpərəstliyin 1260 illik şahidliyini, bunun ardınca isə bütpərəstliyin papalıq şagirdindən gələn 1260 illik bütpərəst şahidliyini meydana gətirir. Məsihin lütf padşahlığı çarmıxda qüvvətləndirildiyi zaman, bu, 538-ci ili — antixristin padşahlığının qüvvətləndirildiyi vaxtı — timsal edirdi. Çarmıxda cismani İsrail kənara qoyuldu və ruhani İsrail başladı. 538-ci ildə cismani bütpərəstlik kənara qoyuldu və ruhani bütpərəstlik başladı.

Abramın dörd yüz il haqqında peyğəmbərliyi, həmçinin dörd yüz otuz ildir. Bu, eyni peyğəmbərlikdir, lakin iki əhd simvolu vasitəsilə irəli sürülmüşdür. Bir-biri ilə əlaqəli olan həmin iki zaman peyğəmbərliyi, qədim İsrailin əhd tarixinin başlanğıcında yerinə yetəcək olan Allahın xalqının əsarətini və qurtuluşunu müəyyənləşdirirdi. Qədim İsrailin əhd tarixinin sonunda isə, bir zaman peyğəmbərliyi başqa biri ilə bir gün bir ilə bərabər münasibətində uyğunlaşır və beləliklə, qurtuluşu və əsarəti vurğulayan iki zaman peyğəmbərliyini müəyyənləşdirir.

Qədim İsrailin başlanğıcı və sonunun orta tarixində biz Babil əsarətində Danieli görürük. Əsarəti və qurtuluş vədini müəyyən edən həmin əhd tarixindən, qədim İsrailin əhd tarixini müasir İsrailin əhd tarixi ilə birləşdirən peyğəmbərlik bəyan edilir. Daniel kitabında iki zaman-peyğəmbərliyi müəyyən edilir. Levililər iyirmi altıdakı Musanın “yeddi vaxt”ına aid “and” Daniel 9/11-də müəyyən edilir; eləcə də Daniel səkkizdə on üçüncü ayədəki sual da müəyyən edilir ki, bu sual on dördüncü ayənin cavabına aparır və 2300 illik peyğəmbərliyi müəyyən edir. “And”, əgər pozularsa, Daniel doqquz on birdə “Musanın lənəti”dir; bu lənət e.ə. 677-ci ildə cənub padşahlığına qarşı icra edildikdə, 2300 il kimi, 22 oktyabr 1844-cü ildə başa çatdı. Hər iki 2520 səpələnmə on üçüncü ayənin sualında yerləşir və on dördüncü ayənin cavabı 2300-dür.

Qədim İsrailin əhd tarixinin alfası olan Musa ilə necə idisə və qədim İsrailin əhd tarixinin omeqası olan Məsihlə necə idisə, müasir İsrailin başlanğıc alfa tarixi də bir-biri ilə əlaqəli iki zaman peyğəmbərliyini ehtiva edirdi. Bunlardan biri əsarət və köləliyi, digəri isə qurtuluşu təmsil edirdi. Qədim İsrailin alfa tarixində 430 ilin iki bərabər dövrə bölünməsi, Məsihin əhdi təsdiq etdiyi həftədə təkrarlanan peyğəmbərlik bölgüsünü və əhdin pozulmasına görə hökm dövrünün iki bərabər müddətə bölünmüş bir-biri ilə əlaqəli dövrünü öncədən göstərərək iki şahidi ortaya qoyur; yəni müasir İsrailin alfa tarixinin də buna bənzər bir peyğəmbərlik lövbərinə malik olacağını

göstərir. Eyni vaxtda başa çatan 2520 il və 2300 il, ortasında bərabər şəkildə bölünən bir peyğəmbərliyi özündə daşıyan, bir-biri ilə əlaqəli iki zaman peyğəmbərliyinin üçüncü şahidini təmin edir.

Üç şahid bir canı belə bir gözləntiyə sövq edərdi ki, Rəbb müasir İsrailin omeqa tarixində yüz qırxdörd minlə əhdə girdiyi zaman, peyğəmbərlik vaxtına dair bir-biri ilə əlaqəli iki peyğəmbərlik və iki bərabər hissəyə bölünmüş bağlı bir dövr olacaq; lakin bu belə ola bilməz, çünki Rəbb müasir İsrailə əhdə girdiyi zaman əlini göyə qaldırdı və vaxtın artıq olmayacağını bəyan etdi.

Yüz qırxdörd min nəfərin əhdi ilk məhsul buğda təqdimindən olan iki yellədilən çörəklə təmsil olunur. Üç şahidin peyğəmbərlik quruluşu, ardınca isə peyğəmbərlik zamanının fərqləndirici xüsusiyyətindən məhrum olan ikili şahidlik, Abramın təqdimində bir düynənin (bərabər bölünmüş), bir dişi keçinin (bərabər bölünmüş) və bir qoçun (bərabər bölünmüş), ardınca isə bir qumruk quşu və bir göyərçinin gətirilməsində görünür.

İlk üç qurban təqdimatının hamısının simvolizminə üç il bağlı idi; bu da onların peyğəmbərlik vaxtına malik olan üç qurbanı təmsil etdiyini göstərirdi. Bu üç qurbanın hamısı təkcə peyğəmbərlik vaxtına malik deyildi, həm də onların hər birinin peyğəmbərlik vaxtı iki dövrə bərabər şəkildə bölünmüşdü. Torağayın və göyərçinin yaşı göstərilmir; onlar sadəcə cavan olmalı idilər, çünki onlar əhd xalqının son nəslini təmsil edirlər; bu nəsil isə iki quşla, yaxud iki sürü ilə təmsil olunur.

İki sürü böyük izdihamı və yüz qırxdörd mini təmsil edir, lakin iki quş ikinci dərəcəli bir mənə daşıyır. Göyərçin müqəddəs məkan üçün təqdim edilən qurbanlardan biridir və qurban kimi göyərçinin eyniləşdirilməsinə baxdıqda, əksər hallarda bu, bir qumru növünü ifadə edir; halbuki Abramın qurbanındakı göyərçin elə cavan bir quşu bildirir ki, onun hələ lələkləri yoxdur, yaxud daha pisi, lələkləri yolunmuş bir quşu. Bu peyğəmbərlik səviyyəsində iki quş buğda və əlaqə otlarıdır.

Axır günlərdə bayraq bir quş kimi göylərə qaldırılacaq; və bu, məhz iki mürdar quşun şəri qaldıraraq onu Şinarda öz taxtı üzərinə qoyacaqları vaxtda baş verəcəkdir.

Sonra mənimlə danışan mələk irəli çıxdı və mənə dedi: “İndi gözlərini qaldır və gör, çıxıb gedən bu nədir.” Mən dedim: “Bu nədir?” O dedi: “Bu, çıxıb gedən bir efədir.” O həmçinin dedi: “Bütün yer üzünü boyunca onların surəti budur.” Və bax, bir qurğuşun talantı qaldırıldı; və bu, efənin ortasında oturan bir qadındır.

O dedi: Bu, şərdir. Sonra onu efənin ortasına atdı; və onun ağzı üstünə qurğuşun qapağı qoydu.

Sonra gözlərimi qaldıraraq baxdım və budur, iki qadın çıxdı; onların qanadlarında külək var idi; çünki onların qanadları leyləyin qanadları kimi idi; və onlar efəni yer ilə göy arasında qaldırdılar. O zaman mənimlə danışan mələyə dedim: Bunlar efəni hara aparırlar? O isə mənə dedi: Ona Şinar diyarında bir ev tikmək üçün; və o orada bərqərar ediləcək, öz özü üzərinə qoyulacaq. Zəkəriyyə 5:5–11.

“Pislik” kimi təqdim olunan papalıq, yaxud Paulun ifadəsi ilə “o şəər adam”, 1798-ci ildə, içində oturduğu səbətin üstünə bir talant qurğuşun qoyulduqda, ölüm cəzasını aldı. Bundan sonra spiritizm və mürtəd protestantlıq onu yuxarı qaldıraraq Şinarda ona bir ev tikəcək; bu da Allahın bir

bayraq kimi ucaldacağı evin tikintisini tamamladığı eyni anda baş verəcək. Zəkəriyyada saxta bayraq pislik qadını kimi təqdim olunur, bayraq isə göyərçinlər vasitəsilə təmsil edilir. O zaman dünya, hər cür murdar və iyrənc quşun qəfəsi olan Roma ilə bəşəriyyətlə Allahın əhdinin rəmzi olan göyərçin arasında seçim edəcək.

Və o, gur səsle qüvvətlə fəryad edərək dedi: Böyük Babil yıxıldı, yıxıldı və cinlərin məskəni, hər murdar ruhun sığınacağı və hər murdar və iyrənc quşun qəfəsi oldu. Vəhy 18:2.

Məsih Öz ölümünə və dirilməsinə dair belə bəyan etdi: “bu məbədi yıxın, Mən onu üç günə yenidən qaldıracağam.” Bu üç gün, Musa, Məsih və Millerçilər məsələsində olduğu kimi, bir məbədin ucaldıldığı peyğəmbərlik dövrünü təmsil edir. Abramın təqdimində düyə, dişi keçi və qoç üçün üç yaş tələbi, hazırda nəzərdən keçirdiyimiz üç əhd tarixinin hər birində bir məbədin inşa ediləcəyini ifadə edir. Yüz qırx dörd minin son əhd məbədi, göyə tac kimi qaldırılmalı olan bayraqdır. Buna görə də düyə, dişi keçi və qoç yer heyvanlarıdır; beləliklə, göylərdə uçan quşlarla fərq qoyulur. Axır günlərdə ucaldılan əhd məbədi, Yerusəlimin bütün təpələrin və dağların üzərində ucaldıldığı zamandır.

Abramın üç əhd addımından birincisinin hər bir ünsürünü hələ tam müəyyənləşdirməmiş olsam da, indiyədək nəzərdən keçirdiyimiz hər bir ünsürün qədim həqiqi İsrailin başlanğıcında və sonunda, habelə müasir İsrailin başlanğıcında bir qarşılığı olmuşdur. Biz Vəhy on dördün mələklərinin üç addımını Abramın birinci əhd addımında göstərmişik. Abramın birinci əhd addımında olan üç mələyin fraktalı, Abramın ikinci və üçüncü əhd addımlarını nəzərdən keçirdiyimiz zaman daha da aydın şəkildə təsdiqlənəcəkdir.

İbrahimin “səkkiz” qurbanı yalnız Musanın məbəəd ayinlərinin bir hissəsinə çevriləcək qurbanları təmsil etmir, həm də Allahın əhd xalqının hekayəsində peyğəmbərlik zamanının rolunu müəyyənləşdirir və təsdiq edir. Onlar İsrailin Allahın seçilmiş xalqı kimi — istər hərfi, istərsə də ruhani mənada — başlanğıcını və sonlarını təsdiq edir.

Pavelin 430 ili, məntiqi baxımdan Abramın 400 ilindən ayrılmaz olan peyğəmbərlik dövrüdür. Bunlar bir-birinin üzərinə qoyulduqda, otuz illik bir dövr, ardınca isə dörd yüz il meydana çıxır. Növbəti məqalədə davam edəcəyimiz yer məhz buradır.

“Əhdi-Ətiqdə qeydə alınmış peyğəmbərliklər axır günlər üçün Rəbbin sözüdür və San-Fransiskonun viranə qaldığını gördüyümüz qədər şübhəsiz yerinə yetəcəkdir.” Məktub 154, 26 may 1906.